

Frågor från Attention Östergötland inför valet, med fokus på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Vi har skickat frågor som är relevanta för oss med neuropsykiatriskt intresse till följande partiers norrköpings- och regionskontor: Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna. Nedan följer en sammanställning av de olika partiernas svar.

1. Både vuxen- och barnpsykiatri har för dåligt med resurser. De tvingas ständigt till prioriteringar där det mest akuta måste få företräde. Detta gör att det viktiga förebyggande arbetet som hjälper personer med NPF att bygga upp ett stabilt självständigt liv inte kan genomföras. Det finns behov av att minska köerna för NPF-utredningar och det vore önskvärt om psykiatri hade mer tid för behandlings- och stödsamtal.
 - Hur ser Ert partis plan ut för att stärka psykiatri, både för barn och vuxna?

Vänsterpartiet

SVAR: Det första och mest grundläggande är att psykiatri behöver mer resurser, inte mindre. Samtliga andra partier i Region Östergötland föreslår gigantiska nedskärningar på sjukvården de kommande tre åren, det handlar om 1,2 miljarder motsvarande 2000 sjuksköterskor. Tyvärr är det också så att redan idag har behandlingen av NPF-diagnoser ofta fått allt för lite resurser. Stora nedskärningar skulle avsevärt förvärra en redan ansträngd situation. Vänsterpartiet föreslår en höjning av Östergötlands landstingsskatt, som idag är Sveriges lägsta, med 60 öre på tre år. Då kan psykiatri både för barn och vuxna stärkas med de 10-tals miljoner som vi anser behövs. Det är också viktigt att psykiatris NPF-utredningar sker betydligt snabbare än idag för att undvika onödigt lidande. Kanske behövs till och med en separat organisation som kan arbeta effektivare med det.

Vi anser dessutom att privatiseringen av den öppna vuxenpsykiatri är ett misstag. Det innebär helt enkelt mindre skattepengar till verksamhet och mer till privata vinster.

I grund och botten måste psykiatri stärkas för att alla ska ha rätt till ett bra och värdigt liv. Eftersom jämlikhet är vår viktigaste grundvärdering så är det en fråga vi inte kan kompromissa med. En jämlik skola, sjukvård, arbetsmarknad innebär att alla får plats, oavsett kön, bakgrund eller funktionsvariation.

Socialdemokraterna:

Psykisk ohälsa drabbar människor i alla samhällsklasser och slår mot hela samhället. Den håller på att bli en av våra största folkhälsoutmaningar. Därför är det hela samhällets ansvar att minska den psykiska ohälsan och utjämna hälsoklyftorna.

Socialdemokraterna vill:

- Öka tillgången till snabba insatser så att människor som behöver hjälp, stöd och vård ska kunna få det tidigare än idag
- Införa screening av barn och ungas psykiska hälsa i skolan, vård utan väntan för barn och unga som mår dåligt, snabbt stöd i mobilen, och rätt stöd vid självmordstankar.
- Bygga upp regionala center för kunskapsspridning och utveckling i psykiatri

- Öka möjligheterna att få hjälp med psykisk ohälsa på vårdcentralerna

Hälsan i Sverige är på många sätt bra, men den psykiska ohälsan ökar och är ett växande problem. Många unga och äldre lider av psykisk ohälsa och de blir allt fler. Bland nya sjukskrivningar dominerar psykisk ohälsa. Att vända denna utveckling är en av våra viktigaste samhällsutmaningar och det är en viktig del i arbetet med att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Psykisk ohälsa kan drabba alla, men vi vet att den psykiska ohälsan drabbar de svagaste grupperna i samhället särskilt hårt. Därför är det också en jämlikhetsfråga. En människas bakgrund ska inte vara avgörande när det handlar om att få tillgång till rätt hjälp och behandling för att kunna leva ett bra liv.

Men vi ser att det finns brister i dagens system. Allt för många går alldeles för länge utan att få hjälp. Det vill vi förändra och se till att fler får rätt hjälp i tid. Genom tidiga insatser kan också den avancerade psykiatrin avlastas så att de som är i behov av mer avancerad vård och behandling kan få bättre tillgång till den.

Den som lider av psykisk ohälsa kan i många fall behöva träffa exempelvis en psykolog på vårdcentralen snarare än en läkare. Det är en av anledningarna till att vi vill förändra vårdgarantin så att du redan inom tre dagar ska kunna få en medicinsk bedömning, av den legitimerade vårdprofession just du behöver träffa.

Det här har vi gjort

- Ökade satsningar på skolhälsovård och ungdomsmottagningar så att fler unga kan få hjälp tidigt
- Ökat satsningar riktat till den barn- och ungdomspsykiatriska vården (BUP) och på psykisk hälsa med fokus på första linjens psykiatri för barn och unga samt psykiatrisk vård för vuxna samt förbättrat tillgången till vård för att motverka ohälsa hos barn och unga i gruppen asylsökande och nyanlända
- Beslutat om en förstärkt vårdgaranti som bland annat ska göra att den som behöver träffa en psykolog på vårdcentralen ska få göra det snabbare än idag.

Miljöpartiet

Miljöpartiet har som ett av nio vallöften i vårt valmanifest att korta köerna till Barn- och ungdomspsykiatrin. Redan i vintras tillförde vi resurser till BUP, bland annat för att korta ner tiden för neuropsykiatriska utredningar (ADHD/ADD). Mer resurser vid behov är något som MP kommer att prioritera framöver. Men det är också viktigt att angripa den psykiska ohälsan i stort bland unga, så att vi säkerställer att rätt patienter kommer till specialistvården. Kompetens på vårdcentralerna, bra ungdomsmottagningar och ett bra samarbete med skolhälsovården är avgörande. Tidiga insatser och förebyggande arbete är det som är den bästa åtgärden att på sikt förbättra väntetiderna till barn- och ungdomspsykiatrin och förstås minska den psykiska ohälsan i stort. Riktigt framgångsrika kan vi bli om hela samhället inkluderas och blir mer hälsofrämjande, dvs att vi har ett systematiskt folkhälsoarbete på alla nivåer.

Centerpartiet:

Centerpartiet vill 1. Korta köerna till barn- och ungdomspsykiatrin. 2. Öka tillgången till stöd för personer som lider av psykisk ohälsa. 3. Satsa på att utbilda fler som kan erbjuda psykiatrisk hjälp. Genom att ge pengar (satsa 1,2 miljarder kronor) till de landsting som kan erbjuda hjälp i tid, genom att förstärka elevhälsan i skolan förutom med kuratorer, också ha studiepedagoger och beteendevetare. Genom att öka tillgången till mobila ungdomsmottagningar för att också unga på landsbygden lättare ska få hjälp. Vi vill kraftigt förstärka öppenvårdspsykiatrin, vi tänker att människor med lättare psykiska besvär kan vara hjälpta av enklare samtalsstöd och

inte alltid träffa en specialist. Det kan göra väntetiderna kortare både för lättare och tyngre psykiska besvär. Bättre metoder behövs för att förhindra självmord.

Liberalerna:

Personer med funktionsnedsättning har samma rätt som andra till hälsa och välbefinnande.

Fysisk aktivitet är viktig för alla människors hälsa och välmående, kanske särskilt för personer med någon form av funktionsnedsättning, så att de kan utveckla sina förmågor och förebygga framtida problem.

Habilitering och rehabilitering måste ges högre prioritet. Målet måste vara att funktionsnedsättningen så långt möjligt minimeras. Det måste undvikas att personer på grund av utebliven habilitering eller rehabilitering blir mer beroende av hjälpmedel eller personlig assistans.

Alla elever ska ha rätt att delta i idrott och hälsa och på friluftsdagar. Det är skolans ansvar att det blir praktiskt möjligt. Tillgängligheten i skolorna måste också gälla lokalerna för idrott och hälsa. Lärare i idrott och hälsa måste få utbildning och fortbildning i hur undervisningen kan anpassas utifrån olika elevers förutsättningar.

Offentligfinansierade verksamheter har ett särskilt ansvar att vara tillgängliga och användbara också för personer med funktionsnedsättning. Det gäller till exempel anläggningar för lek, aktivitet och spontanidrott, såsom lekplatser, utegym, badplatser och löparlingor. Gällande lagar ska efterlevas: ny- och ombyggda idrottsanläggningar och sporthallar måste göras tillgängliga, både på planen, i bassängen, i omklädningsrummen och på läktarna.

Stat och kommuner ska ställa tydliga villkor i bidragsgivningen till idrottsrörelsen att den inkluderar personer med funktionsnedsättning.

Gruppbostäderna ska ha ett särskilt uppdrag att underlätta för de boende att sköta sin hälsa, till exempel genom fysiska aktiviteter och hälsosam kost. Personer med intellektuella och psykiska funktionsnedsättningar, som kan ha svårt att föra sin talan, ska erbjudas regelbundna hälsokontroller.

Moderaterna:

Regionen kommer att behöva öka den andel av sjukvårdens resurser som går just psykiatri eftersom behovet ökar just där. Särskilt är det den lättare psykiska ohälsan bland barn och unga vuxna som ökar och här skulle vården behöva komma in mycket tidigare med insatser. Här finns det en rad saker som vi moderater vi genomföra, t ex att införa en virtuell ungdomsmottagning, utveckla användningen av KBT på nätet och korta väntetiderna till BUP.

Samtidigt är det viktigt att det går att rekrytera medarbetare till psykiatri och där har vi ett ganska stort paket av åtgärder vi måste göra för att Region Östergötland ska bli en bättre och mer attraktiv arbetsgivare.

En annan sak som är viktig att vi får in flera aktörer/utförare inom psykiatri. Dels för att ge förutsättningar för utveckla nya arbetssätt, dels för att öka patienternas egenmakt inom psykiatri och dels för att det ska finnas fler arbetsgivare som kan konkurrera om potentiella medarbetare. Vi har redan idag vårdval inom den öppna vuxenpsykiatri, men vi borde införa vårdval även inom BUP.

2. Skolan är central för att skapa förutsättningar för ett självständigt liv. Många förändringar har skett i skolan som direkt missgynnar personer med NPF. "The big 5", de fem förmågor som genomsyrar läroplanen Lgr 11 (analysförmåga, kommunikativ förmåga, begreppslik förmåga, förmåga att hantera information och metakognitiv förmåga) representerar exempel på de neurokognitiva förmågor som personer med NPF kan sakna (som jämförelse kan man tänka sig en person som är blind, hur mycket vi än försöker kommer den blinde inte kunna se). Personer med NPF har alltså inte förmåga att fullt ut leva upp till målen trots många förmågor som har andra uttrycks sätt. Situationen försvåras ytterligare av att lärarkåren generellt ligger efter kunskapsmässigt avseende NPF, de har alltså inte kunskap om hur de ska stötta 10% av sina elever vilket är anmärkningsvärt.

Eftersom alla individer är olika, även personer med NPF, är det svårt att generalisera över vilka behov som ska tillgodoses men gemensamt för många är känslighet för stimuli, behov av förutsägbarhet och kontinuitet. Detta är svårt för skolorna då det är hög personalomsättning, lokaler som är dåligt anpassade för barn med särskilda behov och kunskapsläget är dåligt avseende NPF. Detta visar sig genom att allt fler barn slås ut tidigt i skolan och blir så kallade "hemmasittare" vilket är både en personlig och samhällsekonomisk katastrof. Forskning visar tydligt att satsningar som leder till att barn klarar skolgången är ekonomiskt lönsamma.

- Hur ska Ert parti stärka skolorna så att de bättre kan stötta barn med NPF?

Socialdemokraterna:

Vi vill fortsätta att utbilda och anställa fler speciallärare och specialpedagoger, stärka elevhälsan ytterligare och förbättra rätten till stöd i tid.

Vi vill dessutom:

- Att alla skolor har en organisation som tillåter flexibla lösningar med större och mindre undervisningsgrupper och att tillgången till särskilda undervisningsgrupper behöver öka. De barn som behöver mindre grupper för att utvecklas, vara trygga och känna sig delaktiga ska självklart kunna få det. Vi ser att inkluderingstanken ibland drivits på ett vis som varken haft stöd hos lärare, föräldrar eller elever. Profession och forskning ska styra de pedagogiska vägvalen i skolan – inte politiker. Men politiken behöver se till att skolan har verktyg och mandat för att kunna anpassa undervisningen till olika elever och huvudmännen har en organisation som tillåter flexibla lösningar. Vi vill också vara tydliga med att inkludering inte bara handlar om rumslig samhörighet utan också om att känna sig inkluderad pedagogiskt och socialt.

- Förändra läroplanernas kunskapskrav

Socialdemokraterna vill att det görs en särskild analys av om kunskapskraven i läroplanerna missgynnar vissa elevgrupper och hur de i så fall kan anpassas till elever med neuropsykiatriska och kognitiva funktionsnedsättningar.

- Ge alla rektorer specialpedagogisk kunskap

En rad rapporter och studier har visat att det finns ett behov av ökad och breddad kompetens i skolan om elever med NPF-diagnoser som autismspektrumtillstånd och ADHD. Vi har infört den kunskapen på speciallärare- och specialpedagogutbildningen och avser inför detta på alla lärarutbildningar. Men många lärare vittnar också om att det behövs tydliga signaler från skolledningen för att ett mer strategiskt och genomgripande arbete ska kunna göras. Rektor har det övergripande ansvaret på varje skola för att det finns förutsättningar att sätta in stödåtgärder. Det kan till exempel handla om att lokalerna är anpassade efter elevernas funktionsnedsättningar och kan anpassas utifrån olika storlekar på undervisningsgrupperna. Rektor är också ansvarig för att en utredning genomförs då signaler kommer om att en elev är

i behov av särskilt stöd. Kunskap om neuropsykiatriska svårigheter har stor betydelse för att rektor ska kunna göra riktiga bedömningar om behovet av särskilda stödinsatser. Därför vill Socialdemokraterna att alla rektorer inom ramen för den statliga rektorsutbildningen ges kunskap om specialpedagogik och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Miljöpartiet:

Som ni själva är inne på vinner barn med NPF på om skolan som sådan är robust, har bra lokaler och låg personalomsättning. MP är tydliga med att skolan behöver mer resurser och lärarna bättre arbetsvillkor och högre lön. Lika tydliga har vi varit med att alla elever ska ha rätt att lyckas. Satsningar måste därför ske på elevhälsa, specialpedagogik, studie- och yrkesvägledning och på skolbibliotek.

För att nämna en specifik satsning som kan gynna barn med NPF vill vi peka på Läsa-Skriv-Räkna- garantin. Den garanterar att särskilda insatser sätts in så tidigt som möjligt och leder till att alla barn kan klara sin skolgång.

Centerpartiet:

Vårt mål är att varje elev lämnar skolan med godkända betyg. Det innebär ett stort arbete och är också förebyggande för psykisk ohälsa mm. Centerpartiet vill förbättra insatserna för elever som inte når kunskapsmålen. Vi vill att fler lärare med specialpedagogisk kompetens ska finnas i skolan. I Norrköpings kommun pågår en satsning där varje skola har NP-piloter. Det är personal som deltar i kompetensutveckling och sedan sprider det vidare till sina arbetskamrater på skolorna. På utbildningsdagen nyligen i augusti 2018, kunde utöver NP-piloterna och rektorerna också EHT få plats. Medvetenheten om NPF ökar på skolorna men än finns mer kvar att göra.

Centerpartiet värnar det fria skolvalet, att det ska finnas både kommunala skolor och friskolor att välja på. För oss är det viktigaste att eleverna får god studiero, trygghet och utbildning med god kvalitet. Vi känner till forskningen om hur viktigt det är för varje elev att inte hoppa av skolan.

Liberalerna:

Skola och förskola måste ha rutiner för att tidigt upptäcka "osynliga" funktionsnedsättningar som ADHD eller dyslexi. Med tidiga insatser får barnen bättre förutsättningar att utvecklas.

Moderaterna:

I skolan ska alla barn ha rätt till sin egen chans att bygga en bra framtid, därför måste skolorna ha de resurser som behövs för att hjälpa och ge stöd till alla elever.

Skickliga pedagoger är en förutsättning för ett gott lärande. På samma sätt är goda förutsättningar nödvändiga för att pedagogerna ska kunna genomföra sitt jobb. Allt från den politiska ledningen i nämnderna, hela vägen ned till enskild rektor eller förskolechef, är i slutändan bara en stödfunktion för att göra mötet mellan elev och lärare så givande som möjligt.

Vi vill bejaka olikheter i skolan och hitta de former under vilken eleverna trivs och lär sig mest. Lärare och skolledare ska ha befogenheter att garantera studiero och en god arbetsmiljö för våra elever. Linköpings kommun ska stötta och stå bakom lärare som får kämpa för att behålla ordningen i klassrummet.

Vi vill också stärka och utveckla profilklasserna och inriktningarna inom fler ämnen såsom matematik, naturvetenskap och humaniora. Att själv få välja inriktning efter intresse vet vi leder till högre motivation bland elever.

3. Arbetsmarknaden ställer allt större krav på individens förmåga att vara kompetent inom många områden. Idag krävs att alla kan göra allt och personer med NPF har svårt att leva upp till dessa krav trots att de har förmågor som ibland gör dem bättre lämpade för vissa typer av arbetsuppgifter. Med anpassningar skulle många personer med NPF framgångsrikt kunna sköta ett arbete men arbetsgivare väljer ofta bort dem, kanske av okunskap. Att vara självförsörjande och ha ett arbete att gå till leder till minskade kostnader för samhället, förbättrat psykiskt mående för individen och ett viktigt bidrag med specifik kompetens till arbetsmarknaden.
- Hur ska Ert parti stärka ställningen för personer med NPF på arbetsmarknaden?

Socialdemokraterna

Vi tror att det är viktigt att hålla en diskussion om människors villkor och möjligheter på arbetsmarknaden levande. Vi tycker också att det är viktigt att lyfta fram positiva exempel så att arbetsgivare kan och vill anställa.

Under mandatperioden har vi gjort följande insatser:

- Höjt tak för lönebidrag.
- Enklare regelverk kring olika lönestöd för att förenkla för arbetsgivarna.
- Tillväxtverket ska i samråd med Arbetsförmedling och inom ramen för EU:s statsstödsregelverk utarbeta och genomföra ett tvärsektoriellt program med insatser som stimulerar till att fler arbetsintegrerade sociala företag startar och växer och med det antalet sysselsatta.
- Statliga myndigheter har i uppdrag att ställa praktikplatser till förfogande åt Arbetsförmedlingen.
- Ökade möjligheter till anställning inom Samhall.

Miljöpartiet:

Alla förtjänar att delta fullt ut i samhället, då är jobb en viktig del. Vi vill öka insatserna så att fler med funktionsnedsättning kan få ett jobb och att fler får arbeta utifrån sin egen förmåga. Miljöpartiet har genom regeringen förbättrat lönestödet för personer med funktionsnedsättning, så att det blir tydligare för arbetsförmedlare, anställda och arbetsgivare vilket stöd som finns och hur det kan användas för att stärka personer med funktionsnedsättning och underlätta förankring på arbetsmarknaden. Vi har också tillsatt en utredning som ser över behovet av mer ändamålsenliga och flexibla insatser (till exempel flexjobb) för dem som har nedsatt arbetsförmåga till följd av funktionsnedsättning eller sjukdom.

Centerpartiet:

Vi delar uppfattningen att arbete och att försörja sig själv är värdefullt. Få klarar att göra allt. Samhället ska vara tillgängligt för alla. För att samhället ska fungera är det värdefullt att alla som kan arbeta gör det. Vi vill se fler "enkla" jobb och att tillgången till den vanliga arbetsmarknaden för människor med funktionsnedsättning ska bli bättre. Ett sätt kan vara sänkta arbetsgivaravgifter. Vi vill också konkurrensutsätta Arbetsförmedlingen, då kan utförare specialisera sig på att förmedla jobb åt särskilda grupper, exempelvis med funktionsnedsättning. Det stämmer att det finns arbetsuppgifter där det kan vara en fördel med NPF, vi ser potential.

Liberalerna:

Den svenska arbetsmarknaden behöver öppnas upp. Vår ambition är att alla personer med funktionsnedsättning ska ha goda möjligheter till förvärvsarbete och företagande. Hjälpmedel, anpassningsåtgärder och lönesubventioner är viktiga instrument.

Personer med en funktionsnedsättning som begränsar arbetsutbudet ska få de hjälpmedel och anpassningsåtgärder, som behövs för att kompensera funktionsnedsättningen, så att de kan finna ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Lärare, yrkesvägledare, arbetsförmedlare och andra vuxna, som har kontakt med unga personer med funktionsnedsättning, ska ha höga förväntningar på dem och uppmuntra dem till vidgade perspektiv och att se sin potential.

Idag finns en mängd olika stöd och insatser för att underlätta för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Insatserna behöver bli färre och mer flexibla. Ansvaret bör samlas hos den nya myndighet som övertar Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program

Möjligheterna att kombinera sjuk- och aktivitetsersättning med arbete (med eller utan lönesubvention) ska öka. Visionen är att ersättningsgraden i princip bör kunna variera steglöst. Det ska vara möjligt att arbeta mer vissa perioder och mindre andra – vissa med funktionsnedsättning kan ha mer ork vissa dagar och veckor än andra.

De ekonomiska villkoren för dem som har sjuk- och aktivitetsersättning på låg nivå bör förbättras, exempelvis genom högre bostadsbidrag.

Moderaterna:

Vi vill fortsätta bedriva en aktiv inkluderande arbetslinje. Där det alltid ska löna sig bättre att arbeta än att inte arbeta. Alla jobb är viktiga och alla människors möjligheter att kunna arbeta ska stärkas. Personer med någon form av funktionsnedsättning har betydligt lägre sysselsättningsgrad än personer utan detta. Då krävs det i grunden en ekonomisk politik som uppmuntrar arbete och företagande.

Det måste till exempel bli enklare och billigare att kunna anställa ytterligare en person i alla företag och verksamheter som nu vill anställa, men som idag gör bedömningen att det blir för dyrt. Därtill krävs i en del fall specifika åtgärder för att fler personer med funktionsnedsättning ska kunna få ett jobb. Det krävs att så väl offentliga som privata arbetsgivare tar ett ökat ansvar. Det behövs bl.a. tydligare och långsiktiga incitament att anställa personer med olika former av funktionsnedsättningar.

4. Samhällets insatser för att stötta personer med funktionshinder är fragmenterad och fungerar dåligt tillsammans. Ofta hamnar personer med NPF i en mötesmardröm där deras behov bollas mellan olika instanser (psykiatriska enheter, vårdcentral, skola, socialtjänst, LSS, arbetsförmedling) som snarare liknar ett "Svarte Petter"-spel där ingen vill ta ansvar för insatserna. Detta är ett ineffektivt nyttjande av samhällets resurser och det råder ett skriande behov av tydlig samordning av insatser. Det råder också en ojämlikhet där individer med egna resurser, eller med anhöriga som kämpar för individen och har ekonomiska resurser, får bättre stöd än de som är ensamma med sina svårigheter.
- Hur ska Ert parti förbättra stödet till personer med NPF och förbättra samordningen av de insatser individen behöver?

Socialdemokraterna:

Vi vill fortsätta den breda satsning på den psykiatriska vården som vi påbörjat under de senaste åren. Det handlar om ökade resurser riktat till den barn- och ungdomspsykiatriska vården (BUP) och på psykisk hälsa med fokus på första linjens psykiatri för barn och unga som ökade satsningar på skolhälsovård och ungdomsmottagningar så att fler unga kan få hjälp tidigt. De ökade resurserna ska bland annat kunna användas till att öka resurserna till neuropsykiatriska utredningar. Utöver det pågår nu en utredning som ska komma med förslag till hur insatserna inom LSS ska förtydligas och förändras. Utredningens förslag kommer i december i år. Vi räknar med att utredningen kommer att lägga förslag som kan stärka samordningen av stödet till personer med NPF. Detta är angeläget eftersom det ofta finns brister i insatserna till dessa personer.

Miljöpartiet:

Miljöpartiet har länge drivit principen om "en dörr in" i trygghetssystem. I ärlighetens namn har det i huvudsak fokuserat på ekonomisk ersättning, exempelvis vid sjukdom och arbetslöshet, men vi har ett sådan "tänk" i grunden som innebär att samverkan och samordning blir naturligt för oss. Till viss del måste insatser vara "fragmentiserade" helt enkelt därför att olika delar av stödsystemen är bra på olika saker – skola, LSS och psykiatri är skilda saker. Oacceptabelt blir när de inte fungerar tillsammans och kanske rent av motverkar varandra och man bollas runt och ingen vill ta ansvar. Vi menar att samhällservice och stöd måste bli mer sömlöst och prestigelös och sätta individen i centrum.

Centerpartiet:

Centerpartiet vill införa en samlad barn- och ungdomshälsa, där landsting och region får ansvaret att samordna insatserna kring barns och ungas hälsa, från tiden i mammas mage till 25-årsåldern. Landstingen skulle då också ha i uppgift att se till att det finns rätt kompetens i elevhälsan oavsett skola. För att vardagen i skolan ska fungera behövs insatser där, se fråga 2. Centerpartiet vill att människor med funktionshinder ska ha större påverkan på sin egen situation, att själva bestämma mer över innehållet i stöd, hjälp och service. Därför vill vi också se över ersättningen för den kommunala assistansen på riksnivå.

Liberalerna:

Kraven på myndigheter att samverka för att ge bästa möjliga stöd till personer med funktionsnedsättning måste skärpas. Idag finns en skyldighet för hälso- och sjukvården att samarbeta med socialtjänsten om en samordnad individuell plan (SIP) för den som behöver och vill ha den. Den regeln ska stärkas och utvidgas så att den även omfattar till exempel skolan, Försäkringskassan och den nya myndighet som ska överta Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program. Även insatta resurser ska kunna samordnas. Vi kallar detta för utvidgad samordnad individuell plan

Moderaterna:

Vi ser också behovet av bättre samordning. Ett exempel vi gärna vill lyfta i det sammanhanget är vårt förslag om att regionen borde överta ansvaret för sjukförsäkringen från försäkringskassan, för att kunna använda resurserna till aktiv vård och rehabilitering istället för passiv sjukskrivning. Det skulle också kunna minimera de krav på intyg som försäkringskassan idag ställer på läkarna vilket skulle göra att läkarna skulle kunna få mer tid till patienterna istället för att skriva intyg. Men framför allt tror vi det skulle gynna individen och minimera olika kontakter med olika instanser och därmed minska risken att hamna mellan stolarna.